

कला व विज्ञान महाविद्यालय, पुलगाव

वर्ग – बी. ए. भाग तीन
विशय – राज्यशास्त्र

प्राचार्य

डॉ. व्हि. व्हि. हाडगे

तुलनात्मक भासन व राजकारण इंग्लंड ,अमेरिका, स्वित्झरलॅंड व चीन

विभिन्न देगांची एतिहासीक पार्वभूमी व राजकीय परंपरा

इंग्लंड

- संघराज्य
- काउटी किंवा प्रांत
- लोकतंत्रात्मक राजेगाही
- प्राचीन इतिहास
- अ. रोमन / अॅग्लेसेगाँन कालखंड
- ब. नार्मन युग
- क. लॅकेस्टेरियन कालखंड
- ड. ट्यूडर कालखंड
- इ. स्टुअर्ट कालखंड

अमेरिका

- संघराज्य
- घटकराज्य
- अध्यक्षीय लोकगाही 1992 चा इतिहास
- अ. वसाहतींची स्थापना
- ब. संघराज्याची स्थापना
- क. स्वातंत्राचा जाहिरनामा
- ड. घटनापरिशद व संघराज्याची निर्मीती

स्वित्झरलॅड

- संघराज्य
- प्रत्यक्ष लोक”ाही
- प्राचीन इतिहास
- अ. प्राचीन संघ
- ब. होल्वेटीक प्रजातंत्र
- क. नेपोलियन कालखंड
- ड. संघराज्याचा कालखंड
- इ. वर्तमान कालखंड

चीन

संघराज्य

तांत्रिक प्रदे”ा

साम्यवाद / मार्कवाद

आधूनिक इतिहास

अ. 1942 ची साम्यवादी क्रांती

ब. धर्मनिरपेक्ष व्यवस्था

क. माओची सांस्कृतीक क्रांती

ड. आधूनिकीकरणाला

प्रोत्साहन

इ. डेंग झिआओ पिंगचा

सुधारणावाद व वर्तमान चीन

राजकीय संस्कृती

इंग्लंड ,अमेरिका ,स्वित्झर्लंड व चीन

इंग्लंड

1. प्राचीनतम राज्यसंस्कृती
2. परंपरेकडून आधुनिकतेकडे वाटचाल
3. रुढी, परंपरा आणि संकेतांना प्राधान्य
4. सहभागातीत राजकीय संस्कृती
5. लोकशाहीवर श्रद्धा, ठेवणारी
6. राजकीय परंपरांचे पालन
7. कायद्याची अधिसत्ता मान्य
8. राश्ट्रीय एकरूपता दर्शविणारी

अमेरिका

- भिन्न वंशीय संमिश्रणातून
- भौतिकवादाने प्रभावित
- प्रयत्नवादी विज्ञाननिश्ठा
- बुद्धीवादी, धर्मनिरपेक्ष
- सकारात्मक जनसहभाग
- लोकशाहीवर आत्यंतीक निश्ठा
- राजकीय नैतिकतेचे पालन
- भासनाला प्रभावित करणारी
- बहुमताचे भासन प्रस्थापित
- बहुमताचे भासन प्रस्थापित करणारी राजकीय संस्कृती

स्विट्झरलॅंड

- विभीन्न वंशाची संमिश्र संस्कृती
- गुणवत्ता आणि कर्तृत्वाला प्राधान्य
- सुशिक्षित पण पुराणमतवादी
- सहभागांन्वीत राजकीय संस्कृती
- प्रत्यक्ष लोकशाहीवर विश्वास व आस्था
- राजकारणाला व राजकीय पक्षाला महत्त्व नाही
- अनेकात्मक भासनाला समर्थन
- तटस्थ धोरण मान्य करणारी
- भांततावादी पुढाकार

चीन

- क्रांतीकारी स्वरूपाची
- साम्यवादी विचारसरणी
- विविधतेत एकता दर्शविणारी
- एकपक्षीय विचाराची
- लोकशाही मार्गाने साम्यवादी समाज रचना मजबूत करणारी
- आज्ञापालन व विस्ताराला मान्यता
- एकपक्षीय भासनपध्दतीचे समर्थन

राजकीय पक्ष पध्दती

इंग्लंड

- द्विपक्ष पध्दती, पंक्षसंघटना
- 2. सुसंघटीत व कठोर पक्षांस्त
- 3. परस्परविरोधी विचारभरणी
- 4. सांसदिय प्रणाली असत्याने सदैव सक्रीय
- 5. घटनात्मक लोकशाहीवर मार्गाचा वापर
- 6. हुजुर व मजूर पक्ष

अमेरिका

1. द्विपक्ष पध्दती
2. पक्षसंघटना शिथिल व पक्षांस्तीचा अभाव
3. विचारसरणीत समानता
4. राजकीय पक्ष निवडणुकीपुरते सक्रीय
5. रा. पक्ष प्रलोभन पध्दती व गैरमार्गाचा अवलंब
6. डेमोक्रेटीक व रिपब्लिकन पक्ष

स्वित्झर्लंड

- अनेक पक्ष पध्दती
- संघटीत स्वरुपाच्या नाही
- विचारसरणीत फारसा भेद नाही
- प्रत्यक्ष लोकशाहीमुळे पक्षाची भूमीका नगण्य
- घटनात्मक लोकशाही मार्गाचा वापर
- रिपब्लीकन डेमोकॅटिक व इतर पक्ष

चीन

- एकपक्ष पध्दती
- सुसंघटीत व कठोर पक्षांस्त
- एकच पक्ष व एकच साम्यवादी विचारसरणी
- भासण आणि पक्षभेद नसल्याने प्रभाव